

บทที่ 1

บทนำ

ความต้องการบริโภคผักกาดขาวปลี และผักกาดเขียวปลี นับวันแต่จะมีปริมาณเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผักกาดขาวปลี มีลักษณะก้านสีขาว สะอาด กรอบ หวาน ใช้บริโภคได้ ทั้งในรูปผักสดและแปรรูป จึงเป็นที่นิยมของผู้บริโภคกันมาก (กองบรรณาธิการ, 2529) ส่วนผักกาดเขียวปลีนอกจากจะใช้บริโภคสดแล้ว ยังใช้ทำผักดองเพื่อบริโภคภายในและส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ ความต้องการผักกาดเขียวปลีเพื่อทำผักดองมีไม่น้อยกว่าปีละ 30,000 ตัน และคาดว่าจะมีการส่งออกในรูปผักดองถึงปีละนับพันตัน (อนันต์, 2532) จากสถิติปริมาณการนำเข้าพันธุ์พืชควบคุมเพื่อการค้าทั้งสองชนิด ปี 2530-2532 (ตารางที่ 1) จะเห็นได้ว่าความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์ผักทั้งสองชนิดเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น

ด้วยเหตุที่เมล็ดผักทั้งสองชนิด มีการสุกแก่พร้อมกัน กล่าวคือ บนช่อดอกเดียวกัน เมล็ดจากผักส่วนล่างเจริญเติบโตและสุกแก่ก่อนเมล็ดจากผักส่วนบนที่อยู่ถัดไปตามลำดับ การเก็บเกี่ยวเมล็ดทุกระยะการสุกแก่รวมกัน ทำให้เมล็ดที่ได้มีความงอกไม่สม่ำเสมอ บางเมล็ดยังอยู่ในระยะพักตัว ต้องรอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา และ/หรือ ให้สารเร่งหรือสารยับยั้งการงอก ภายในเมล็ดเปลี่ยนแปลงสักระยะหนึ่งก่อน เมล็ดจึงจะงอกได้ ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้ จึงคำนึงถึงระยะเวลาการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ทำให้ได้เมล็ดที่มีความงอกดี รวมทั้งหาวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้เมล็ดพ้นจากการพักตัวก่อนปลูกหรือกระตุ้นให้เมล็ดงอกมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ และผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ รวมทั้งใช้เป็นแนวทางกับพืชอื่น ๆ ต่อไป

ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเมล็ดพันธุ์ฝักกาดขาวปลีและฝักกาดเขียวปลี

เพื่อการค้า ปี 2530 - 2532

ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ชื่อพืช	พ.ศ. 2530		พ.ศ. 2531		พ.ศ. 2532	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ฝักกาดขาวปลี	10.08	9.86	49.51	12.29	94.73	12.62
ฝักกาดเขียวปลี	13.90	1.02	52.75	3.08	58.73	3.53

ที่มา : ฝ่ายพันธุ์พืช กองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาระยะเวลาการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ที่ทำให้เมล็ดมีระยะเวลาพักตัวน้อยที่สุด
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของเมล็ดแต่ละระยะการเก็บเกี่ยวที่ทำให้เมล็ดมีการพักตัว
3. เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการทำให้เมล็ดพ้นจากการพักตัว